

РЕШЕНИЕ

№ 7714

гр. София, 20.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав,
в публично заседание на 13.12.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **8735** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, вр.чл.17, ал.1, т.2 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби /НУРОЗДИД/.

Образувано е по жалба на М. М. С., с ЕГН [ЕГН], със съгласието на неговата майка и законен попечител И. И. М. срещу Заповед № СОА21-РД09-965/12.07.2021 г., издадена от кмета на Столична община, с която на основание чл.17, ал.1, т.2 и чл.18, ал.4, вр.чл.10 и чл.16, ал.3 НУРОЗДИД е отказано на жалбоподателя предоставянето на закрила на дете с изявени дарби чрез предоставянето на стипендия по чл.10 НУРОЗДИД .

Наведеното и аргументирано в жалбата основание за оспорване е за противоречие с материалноправните норми-чл.146, т.4 АПК.

В съдебно заседание жалбоподателят чрез пълномощниците си-адв.М. М. /негов баща/ и адв.Д. поддържа жалбата по изложените в нея съображения и моли за уважаването ѝ, както и за присъждането на разноските за съдебното производство, съгл. списък по чл.80 ГПК, вр.чл.144 АПК.

Процесуалният представител на ответника-юрк Г. оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ по съображения в писмено становище, което прилага.Заявява и искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд-София град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото

доказателства и служебно, на основание чл.168, ал.1, вр.чл.146 от АПК, провери изцяло законосъобразността на обжалвания акт, намира следното от фактическа и правна страна:

Жалбата е допустима-налице са положителните условия, съотв. липсват пречките свързани със съществуването и упражняването на субективното публично право на жалба. Жалбата е подадена срещу акт, чието съдебно оспорване не е законово изключено-чл.120, ал.2 от Конституцията на РБ и чл.145, ал.1 АПК. Подадена е от лице с правен интерес от оспорването в качеството на неблагоприятно засегнат от акта адресат /чл.147, ал.1 АПК/, при спазване на чл.4 от ЗЛС за извършване на правното действие от непълнолетния жалбоподател. С оглед липсата на данни в адм.преписка за надлежното съобщаване на акта на жалбоподателя, началото на преклузивния 14-дневен срок по чл.149, ал.1 АПК не е било поставено.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Между страните няма спор от фактическа страна, а се установява и от събраните по делото доказателства, че:

1. М. С. е завършил успешно с отличие VII клас в 125. СУ „Б. П.“ през учебната 2019/2020 г., като на 30.06.2020 г. му е издадено и Свидетелство за завършено основно образование, а на 21.07.2020 г. е записан като ученик в VIII клас в 73. СУ „В. Г.“ [населено място] /л.30-л.31 от досието на делото/.

2. На 13.09.2020 г. М. С. е спечелил първо място на Държавното първенство по карате, проведено на 12 и 13.09.2020 г. в [населено място] /л.32/, като същото е включено в Общинската програма за мерките за закрила на деца с изявени дарби за 2020 г.

3. На 21.09.2020 г. е подадено искане до кмета на СО за предоставяне закрила чрез отпускане на стипендия /л.11-л.12/.

4. С писмо от 08.10.2020 г. заместник кметът на СО уведомява искателя, че не отговаря на условията и реда за предоставяне на закрила на деца с изявени дарби, поради което следва отказване на искането му. С влязло в сила на 16.07.21 година съдебно решение по адм.д.№ 11522/2020 г. по описа на Административен съд София-град /л.37-л.40 от делото/, отказът е обявен за нищожен, поради некомпетентност на издалия го орган, а преписката е върната на компетентния орган-кмета на СО за ново произнасяне.

4. В изпълнение на влязлото в сила решение и след разглеждане на искането на осн.чл.18 НУРОЗДИД от експертно-консултативна комисия, съгл. Протокол №2/17.06.21 г. /л.14-л.19 от делото/ е издадена оспорената пред съда заповед, с която на основание чл.17, ал.1, т.2 и чл.18, ал.4, вр.чл.10 и чл.16, ал.3 НУРОЗДИД е отказано предоставянето на жалбоподателя на закрила на дете с изявени дарби чрез предоставянето на стипендия по чл.10 НУРОЗДИД.

5. Фактическото съображение на органа за постановения отказ е, че съгласно чл.101, ал.3 от Закона за предучилищното за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/ към момента на класирането М. С. е ученик в VII клас на учебната 2019-2020 година /л.9-л.10 от делото/.

При тези фактически установявания съдът обуславя следните правни изводи:

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган-кмета на Столичната община. Компетентността на органа произтича от чл.173, ал.2, предл.2-ро АПК и чл.17, ал.1, т.2 НУРОЗДИД, предвид поисканата мярка на закрила и обстоятелството, че искателят е ученик в общинско училище.

Спазено е изискването за форма и съдържание, съгл.59, ал.2 от общия АПК,

доколкото в специално приложимия нормативен акт- НУРОЗДИД няма установено отклонение от изискването за форма на акта. Посочени са фактическите основания за издаването на акта и приложеното от органа правно основание за упражненото от него правомощие до постанови отказ по искането на жалбоподателя.

Не са допуснати и нарушения на административнопроизводствените правила при установяване на относимите за решаването на въпроса, предмет на административното производство, факти. По фактите, както съдът вече посочи, страните и не спорят. Спазена е процедурата, разписана в чл.18 НУРОЗДИД-искането е разгледано от експертно-консултативна комисия, която се е произнесла с мотивирано предложение, като за работата ѝ е съставен протокол.

Решението е издадено обаче в противоречие с материалноправните норми, по следните съображения:

Съгласно приложеното от органа основание-чл.10 и чл.16, ал.3 НУРОЗДИД, стипендии за стимулиране на деца с изяви дарби се отпускат на ученици от VIII до XII клас, класирани до навършване на 18-годишна възраст на национален или международен конкурс, олимпиада или състезание, включени в програмата по чл. 11 от с.н. Правото на стипендия за случаите по ал. 1 /сред които е и процесиният/, се придобива от началото на месеца, следващ месеца, през който се е състояло класирането или е спечелена награда.

От посочените норми пряко следва извод, обратен на направения от ответника. Наличието или липсата на предпоставките следва да се прецени към момента на придобиване на субективното материално право на закрила- началото на месеца, следващ месеца, през който се е състояло класирането или е спечелена награда. В случая наградата е спечелена на 13.09.20 година, следователно меродавният момент за преценка е 01.10.20 година. Към този момент учебната година е започнала и М. е бил ученик в VIII клас в общинско училище- 73 СУ „В. Г.“ [населено място], по арг. от чл.101, ал.3 ЗПУО, на която се е позовал и ответникът. Съгласно посочена норма, учебната година е с продължителност 12 месеца и започва на 15 септември, а в спортните училища – на 1 септември. В случай че 15 септември, съответно 1 септември е почивен ден, тя започва на първия следващ работен ден.

Дори и да не се възприеме така предложеното тълкуване на приложеното от органа правно основание /което съдът поддържа/, то тогава основателни се явяват доводите, изложени в жалбата за притоверчие на постановения отказ с чл.173, ал.1 и чл.130, ал.1 ЗПУО.

Разпоредбата на чл.173, ал.1 от ЗПУО предвижда, че ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на клас. Класът се счита за успешно завършен, ако ученикът има годишни оценки най- малко „среден (3)“, а ученик завършил определен клас продължава обучението си в следващия клас /чл.122, ал.1 и ал.2 от ЗПУО/. В случая М. С. е ученик, завършил успешно VII клас и е записан за обучение за завършване на VIII клас. В разпоредбата на чл.16, ал.1 НУРОЗДИД също се говори за отпускане на стипендия за стимулиране на деца с изяви дарби на ученик, който е класиран за съответната календарна година /а не учебна, бел. на съдията/ по мярка от съответния раздел на програмата по чл. 11, ал.1, като в ал.3 изрично е посочено, че правото на стипендия за случаите по ал. 1 се придобива от началото на месеца, следващ месеца, през който се е състояло класирането или е спечелена награда. Ответникът не е съобrazil, че към датата на подаване на искане за отпускане на стипендия, М. С. е бил ученик в VIII клас и е отговарял на всички останали условия на

чл. 10 от Наредбата. Съгласно чл.130, ал.1 ЗПУО, учениците, завършили успешно VII клас, придобиват основно образование, което се удостоверява със свидетелство за основно образование. Свидетелството дава право за продължаване на обучението в следващата степен на образование.

Тези доводи по арг. от чл.130, ал.1 и чл.173, ал.1 от ЗПУО също обосновават извод за незаконосъобразност на постановения отказ по съображения, че към момента на класирането /13.09.2020 г./ М. С. е бил ученик в VII клас на учебната 2019/2020 г. В тази насока е и изразеното становище на Комисията по образование и наука към 44-то НС в писмо от 16.11.2020г., приложено към жалбата и прието по делото като писмено доказателство.

На следващо място, осигуряването на развитие на децата с изявени дарби е основен принцип на закрила на детето, съгласно чл.3, т.10 от Закона за закрила на детето /ЗЗакр.Д/. Постижението на М. С., като дете с изявени дарби по смисъла на § 1, т. 12 от ДР на ЗЗакр.Д, обуславя правото му на закрила по реда на закона. НУРОЗДИД е издадена на основание чл.5а от ЗЗакр.Д. Съгласно чл.10 от същата наредба стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби се отпускат на ученици от VIII до XII клас, класирани до навършване на 18-годишна възраст на национален или международен конкурс, олимпиада или състезание, включени в програмата по чл.11. Така поставеното изискване децата с изявени дарби, които могат да бъдат стимулирани със стипендия, да са ученици от VIII до XII клас противоречи на ЗЗДет., като изключва по същество определена възрастова група деца, а освен това е и дискриминационна. При противоречие между законова и подзаконова норма, приложение следва да намери по-високият по степен нормативен акт-чл.5, ал.1 АПК.

Най-сетне съдът сочи, че при прилагане на мярка като процесната се поставя въпросът за нейната пропорционалност спрямо конкретиката на случая, без оглед на това дали администрацията действа при условията обвързана компетентност или оперативна самостоятелност. България е осъждана в хипотези, в които националният съд не е направил преценка дали действията на администрацията са били пропорционални. / В първия случай преценката не е била осъществена, защото администрацията действа в условията на обвързана компетентност и съответно съдът не може да изисква повече от това / Решение от 24.04.2012 г. на ЕСПЧ по делото на Й. и други срещу България, по жалба № 25446/2006 г.; Решение от 21.04.2016 г. на ЕСПЧ по делото на И. и Ч. срещу България, по жалба № 46577/2015 г.; Във втория случай – административният орган е действал в условията на оперативна самостоятелност и административният съд счел, че не може да се намесва в тази преценка /Решение от 11.10.2007 г. на ЕСПЧ по делото Глас Н. Е. и Е./.

Осигуряването на развитието на дете с изявени дарби, както вече беше посочено, е един от принципите на които се основава закрилата на детето.

Освен това принципът на правовата държава по чл.4, ал.1 КРБ изисква съразмерност/пропорционалност на въведените нормативни ограничения на индивидуални права и свободи. Това означава, че те трябва да бъдат подходящите, възможно „най-меки“ и същевременно достатъчно ефективни средства за постигане на конституционно и законово оправданата цел. Принципите на пропорционалност и разумност са предписания, които ръководят прилагането на правната система, така че да отговаря на конкретната ситуация по подходящ и пропорционален начин. Принципите на пропорционалност и разумност гарантират съгласуваност между прилагането и целта на закона, като се гарантира неговата справедлива употреба.

Съгласно чл. 6, ал.1 АПК административните органи упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо. Дори и всички доводи на ответника да бяха съответни на приложимите правни основания, а според съда не са, то отказът за предоставяне на закрила, поради това, че детето М. на 13.09.21 година не е ученик в VIII клас, а придобива това качество след един ден- на 15.09.21 г., не отговаря на целта на мярката за закрила по подходящ и разумен начин, и отказът е несправедлив в конкретния случай /чл.6, ал.1 АПК/. Съгласно трайната практика на ВАС, нарушаването на принципа на съразмерност обуславя порока материална незаконосъобразност на акта-чл.146, т.4 АПК.

Гореизложените от съда съображения, поотделно и в своята съвкупност, обуславят отмяната на оспорената заповед, като издадена в нарушение на материалния закон-чл.146, т.4 АПК. Предвид естеството на акта, който не може да бъде заместен от съдебното решение /чл.173, ал.2 АПК/, делото като преписка следва да се върне на ответника за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на материалния закон, изложени по-горе.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК правото на разноски е възникнало за жалбоподателя. То е надлежно упражнено, като в срок е поискано присъждането на сумата в размер на 10 лева-заплатена държавна такса.

Мотивиран така и на основание чл.172, ал.2, чл.173, ал.2 и чл.143, ал.1 АПК, Административен съд-София град, II отделение, 23-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на М. М. С., с ЕГН [ЕГН], със съгласието на неговата майка и законен попечител И. И. М., Заповед № СОА21-РД09-965/12.07.2021 г., издадена от кмета на Столичната община, с която на основание чл.17, ал.1, т.2 и чл.18, ал.4, вр.чл.10 и чл.16, ал.3 НУРОЗДИД е отказано на жалбоподателя предоставянето на закрила на дете с изявени дарби чрез предоставянето на стипендия по чл.10 НУРОЗДИД.

ВРЪЩА делото като преписка на кмета на Столичната община за ново произнасяне при спазване на указанията по тълкуването и прилагането на материалния закон, дадени в мотивите към съдебното решение.

ОСЪЖДА Столичната община да заплати на М. М. С., с ЕГН [ЕГН], със съгласието на негов родител и законен попечител сумата в размер на 10 /десет/ лева, разноски за съдебното производство.

Решението може да бъде оспорено с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд-София град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него по реда на чл. 137 от АПК.

СЪДИЯ:

